

บทที่ 3

ระ เียบยวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ คำว่า การวิจัยเชิงคุณภาพนั้นมักจะก่อให้เกิดความสับสนในแง่ของความหมาย ซึ่งอาจจะนึกถึง "คุณภาพ" ในลักษณะที่เป็น การ "สังเกตเชิงคุณภาพ" ซึ่งหมายถึง การสังเกตว่ามีหรือไม่มีสิ่งที่เราต้องการสังเกต ทั้งนี้เนื่องมาจากการนำเอาความหมายนี้ไปเปรียบเทียบกับความหมายของการ "สังเกตเชิงปริมาณ" อันเกี่ยวเนื่องกับการวัดความเข้ม (Degree) หรือระดับของลักษณะบางอย่างที่ปรากฏอยู่ นอกจากนี้ยังพบว่า ความหมายของคำว่า "คุณภาพ" ตรงข้ามกับความหมายของคำว่า "ปริมาณ" ในแง่ที่ว่า การวิจัยเชิงปริมาณหมายถึง การวิจัยที่สามารถแสดงจำนวนตัวเลขเพื่อแจงนับได้ ในทางตรงกันข้ามวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพจึงหมายถึง การวิจัยที่ปราศจากตัวเลขในการแจงนับ ซึ่งแท้ที่จริงแล้วการวิจัยเชิงคุณภาพก็เป็นการหาข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ด้วย เพราะฉะนั้น การวิจัยเชิงคุณภาพจึงมีวิธีการศึกษาได้หลายแง่มุม ทั้งนี้รวมถึงการวิเคราะห์เชิงอุปมาน (Induction) การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา การวิเคราะห์ค้นหาความหมาย การตีความ การสัมภาษณ์บุคคล การศึกษาประวัติ การศึกษาข้อมูลจากศูนย์เก็บเอกสาร และข้อมูลจากการคำนวณทางสถิติ ทั้งนี้เพราะการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการค้นหาสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องของมนุษย์ (ศิริชัย ศิริกายะ : 2529 : 33) ข้อมูลของการวิจัยที่ได้มาอาจจะไม่เป็นตัวเลข แต่จะเป็นข้อมูลที่บรรยายสภาพลักษณะ เหตุการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ โดยอาศัยความคิดวิเคราะห์หาเหตุผลหรือความแตกต่างเพื่อประเมินหรือสรุปผล (วันทนีย์ ชูศิลป์ 2525 : 7) ที่ได้จากการสังเกต โดยเข้าไปอยู่ในชุมชนที่ศึกษาประกอบกับการสนทนาพูดคุยสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ดังนั้น การสร้างข้อสรุปของการวิจัยก็ได้อาศัยตัวเลขทางสถิติเป็นหลัก หากแต่สร้างขึ้นจากสิ่งที่ได้สังเกตมาด้วยตนเอง

การวิจัยเชิงคุณภาพ มักจะมีลักษณะเป็นการบรรยายหรือพรรณนา ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นเป็นข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกหรือบทสัมภาษณ์มากกว่าจะเป็นตัวเลข

จากการสังเกตการณ์ : เข้าร่วมในเหตุการณ์ การพูดคุยซักถามกับผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ที่กำลังทำการวิจัย ข้อมูลเหล่านี้จะถูกบันทึกโดยทันที และรายงานตามความเป็นจริงที่พบเห็น เป็นการเก็บเล็กผสมน้อยในรายละเอียด โดยยึดหลักที่ว่า ไม่มีอะไรที่จะไม่สำคัญ ทุกสิ่งทุกอย่างย่อมเป็นตัวบ่งบอกอะไรสักอย่างหนึ่งที่จะเป็นกุญแจสำคัญของคำตอบก็เป็นได้ ผู้วิจัยต้องเก็บข้อมูลให้ได้มากที่สุด เพื่อที่ว่าเมื่อมีข้อมูลมาวิเคราะห์รายละเอียดแล้ว ข้อมูลเหล่านั้นอาจช่วยเสริมหรืออธิบายให้รอบคอบถูกต้องยิ่งขึ้น ข้อมูลประเภทนี้จะครอบคลุมสภาพทั้งหมด มิได้จำกัดตัวเอง เช่นการเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม ซึ่งจะได้ข้อมูลเฉพาะที่มีคำถามให้ตอบเท่านั้น (สามารถ ศรีจำนงค์ 2527 : 24)

การศึกษาวิจัยเรื่องพัฒนาการของระบบสื่อสารมวลชนลาว เป็นการศึกษานานาชาติที่เกิดขึ้นกับกระบวนการสื่อสารมวลชนในสังคมลาว เป็นการมองภาพรวมจากหลายแง่มุม โดยอาศัยหลักการพื้นฐานทางด้านทฤษฎีการสื่อสารมวลชนหลายทฤษฎีมาเป็นกรอบในการวิจัย การศึกษาพัฒนาการของระบบสื่อสารมวลชนลาวจึงเป็นการศึกษาระยะยาวและเจาะลึกเพื่อให้เข้าใจถึงความก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมลาว

ดังนั้นจะได้ศึกษาตัวระบบสื่อสารมวลชนที่เปลี่ยนแปลงข้ามผ่านช่วงเวลาอะไรทำให้เกิดขึ้นและปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวระบบ ลักษณะของตัวระบบเป็นอย่างไรในแต่ละยุคสมัยและอะไรทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ผลของการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไรโดยเฉพาะโครงสร้างและหน้าที่ของระบบสื่อสารมวลชนลาวรวมทั้งผลของการเปลี่ยนแปลงในระบบอื่น ๆ ของสังคมที่มีผลกระทบที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้นภายใต้บริบทของสังคมลาวในแต่ละยุคสมัยที่ผ่านมา ซึ่งจะทำให้เข้าใจถึงพัฒนาการของระบบสื่อสารมวลชนลาวได้ดียิ่งขึ้น

เนื่องจากการวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับระบบการสื่อสารมวลชนของลาวตั้งแต่ ค.ศ. 1950-1997 จึงต้องอาศัยการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงประวัติศาสตร์ด้วย ซึ่งเป็นการแสวงหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในอดีตของลาวในมิติของกาลเวลาอย่างละเอียดลึกซึ้ง เพื่อให้มองเห็นข้อเท็จจริงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ โดยอาศัยการตีความและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริงเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละ

ละชั้นตอน

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จึงใช้วิธีการในการตรวจสอบข้อมูล เอกสารที่ได้ มาเพื่อประเมินค่าทั้งภายในตัวเอกสารและภายนอกตัวเอกสาร แต่ที่สำคัญคือข้อมูล ที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่จะศึกษาวิจัย

แหล่งข้อมูล และการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลเอกสาร

ในการวิจัยเรื่องนี้ได้ศึกษาวิจัยจากเอกสารที่ได้ตรวจสอบแล้ว ว่าเป็นหลักฐานที่มีค่าของความเชื่อถือได้สูงค่อนข้างมากโดยอาศัย เอกสารราชการ หนังสือที่พิมพ์ออกเผยแพร่ขององค์กรสื่อมวลชนลาว และข้อเขียนที่เขียนขึ้นโดย ข้าราชการสื่อมวลชนลาวและผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ แหล่งข้อมูลนี้ได้มาจากห้องสมุด ของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมลาว รายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปี ของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมลาว งานเขียนประเภทบทความของผู้ประกอบการด้านข่าวสารขององค์กรสื่อมวลชนลาวอยู่ในนครเวียงจันทน์ เอกสารต่าง ๆ นำ มาศึกษา คือ

- 1.1 ข้อกำหนดชั่วคราวของสภารัฐมนตรีว่าด้วยหลักการดำเนินงานของสื่อสิ่งพิมพ์ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- 1.2 คำร่ำของนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดตั้งกระทรวงแถลง ข่าวและวัฒนธรรมลาว
- 1.3 มติตกลงของกรมการเมืองศูนย์กลางพรรคว่าด้วยการเพิ่ม ทวีการนำพาของพรรคและการคุ้มครองรัฐต่อสื่อมวลชน
- 1.4 คำปราศรัยของท่านหนุ่อ๊กกุมสวรรณ ประธานประเทศแห่ง สปปลาว. ต่อผู้แทนสื่อมวลชนโอกาสฉลองหนังสือพิมพ์ครบรอบ 40 ปี (1950-1990)
- 1.5 คำปราศรัยของท่านคำไต สีพันดอน นายกรัฐมนตรีแห่ง สปปลาว. ต่อการประชุมแถลงข่าวและวัฒนธรรมประจำปี 1993
- 1.6 คำแถลงรายงานเรื่องการสื่อสารมวลชนต่อการประชุมสภา แห่งชาติ ประจำปี 1996 ของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม

ลาว

1.7 บทความของท่านบัวบาน อรชุน เกี่ยวกับสื่อมวลชนลาวเมื่อครั้งครบรอบ 40 ปีของหนังสือพิมพ์ "ประชาชน" (1950-1990)

1.8 บทรายงานของสมาคมนักข่าวแห่ง สปปลาว. ต่อการประชุมครั้งที่ 6 วันที่ 16 กรกฎาคม 1996 ที่นครเวียงจันทน์

1.9 กฎระเบียบของสมาคมนักข่าวแห่ง สปปลาว

เนื่องจากระบบการเก็บรักษาเอกสารต่าง ๆ ของลาวตั้งแต่ก่อนจนถึงปัจจุบันยังไม่เป็นระบบระเบียบที่สามารถค้นหาได้ง่าย เอกสารส่วนใหญ่ในเมื่อก่อนถูกทำลายหรือไม่ก็ถูกเสียบจากหลายสาเหตุ จึงทำให้ผู้วิจัยศึกษาหาข้อมูลจากเอกสารเก่า ๆ ได้ไม่มากนัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาหาข้อมูลแบบบอกเล่าจากบุคคลเสียบมากกว่าข้อมูลเอกสารเพื่อเป็นข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ครั้งนี้

2. แหล่งข้อมูลบุคคล

เนื่องจาก การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงเหตุการณ์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน การศึกษาเหตุการณ์ในอดีตย้อนหลังนั้นมีเอกสารข้อมูลบางอย่างไม่มี การบันทึกไว้อย่างเป็นทางการ จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่ในเหตุการณ์หรือมีความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและละเอียดถี่ถ้วนเพียงพอในการนำมาวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้แนวคำถามด้วยประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานสื่อมวลชนต่าง ๆ ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์การก่อตั้ง นโยบายและจุดยืนในการดำเนินงาน

2.2 การจัดโครงสร้าง การแบ่งสายงาน การบริหารและขั้นตอนการดำเนินงาน

2.3 การกำหนดนโยบายแผนงาน กลยุทธ์ในการบริหารงานภายใน การผลิตและการจำหน่าย

2.4 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อพัฒนาการของสื่อมวลชนอย่างไร

2.5 แหล่งรายได้ขององค์กร อุปสรรคและปัญหาในการดำเนินงานตลอดจนลักษณะช่วงที่เหมาะสมสำหรับสื่อมวลชนเป็นอย่างไร

2.6 โครงสร้างบริหารภายในกองบรรณาธิการเป็นอย่างไร

2.7 ปัจจัยอะไรบ้างที่จะช่วยให้การขยายตัวบรรลุผลสำเร็จ

2.8 มีการโต้แย้งเกี่ยวกับการก่อตั้งองค์กรนี้หรือไม่

โดยเลือกประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องและตรงกับความรู้และทักษะของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนและแต่ละองค์กร ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลเอกสารและสัมภาษณ์ใช้เวลากว่า 5 เดือน

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่ศึกษาดังนี้

1. สัมภาษณ์นายสีชนะ ลีสาน อายุ 76 ปี อดีตหัวหน้าหนังสือพิมพ์ "เสียงประชาชน" และรัฐมนตรีกระทรวงแถลงข่าวของลาว ปัจจุบันเกษียณอายุราชการเป็นข้าราชการบำนาญ อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 1997

2. สัมภาษณ์ นายสอน คำวานวงสา อายุ 62 ปี อดีตหัวหน้าสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ และรัฐมนตรีกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญ อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 1997

3. สัมภาษณ์นายคำมา พมกอง อายุ 70 ปี อดีตหัวหน้าวารสาร "อรุณาใหม่" ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญ อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 1997

4. สัมภาษณ์นายบัวบาน วลرخุน อายุ 56 ปี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 1998

5. สัมภาษณ์นายบุญทา ชัยลาด อายุ 60 ปี อดีตหัวหน้าหนังสือพิมพ์ "เวียงจันทร์ใหม่" ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญ อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 7 มกราคม 1998

6. สัมภาษณ์นายบัวสอน พงพาวัน อายุ 55 ปี อธิบดีกรมสื่อมวลชนลาว กระทรวงแถลงข่าววัฒนธรรมลาว อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 1998

7. สัมภาษณ์นายวันทอง พมจันทร์เรือง อายุ 54 ปี หัวหน้าสำนักข่าวสารประเทศลาว อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 1998

8. สัมภาษณ์นายหมู่เพง สิ้นประเสียด อายุ 53 ปี หัวหน้าหนังสือพิมพ์ "เสียงประชาชน" อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 1998
9. สัมภาษณ์นายสมสนุก มีชัย อายุ 48 ปี หัวหน้าหนังสือพิมพ์ "เสียงจันทร์ใหม่" อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 1998
10. สัมภาษณ์นายสมใจ พิมพ์สูก อายุ 53 ปี หัวหน้าหนังสือพิมพ์ "เวียงจันทร์ใหม่" อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 1998
11. สัมภาษณ์นายกันทอง สุกเรืองค์ อายุ 54 ปี หัวหน้าหนังสือพิมพ์ "กองทัพ" อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 1998
12. สัมภาษณ์นายคำคำย เวียงสวัน อายุ 53 ปี หัวหน้าวารสาร "โฆษณา" อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 1998
13. สัมภาษณ์นายเวียงชัย สวลิต อายุ 52 ปี หัวหน้าวารสาร "อรุณใหม่" อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 1998
14. สัมภาษณ์นายบุญทัน อินทชัย อายุ 54 ปี หัวหน้าสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติลาว อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 1998
15. สัมภาษณ์นายแบกแก้ว ช้อยชัยะ อายุ 52 ปี หัวหน้าสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติลาว อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 1998
16. สัมภาษณ์นายคำแสน พงสา อายุ 49 ปี หัวหน้าสถานีวิทยุโทรทัศน์ลาว ช่อง 3 อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 1998
17. สัมภาษณ์นายสมพอ หวงสหวา อายุ 60 ปี นักประพันธ์ลาวผู้ที่เคยร่วมในวงการหนังสือพิมพ์ในฝ่ายราชอาณาจักรลาว อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 1997
18. สัมภาษณ์นายจุมมา จันทจั่งสี อายุ 45 ปี ผู้เคยร่วมในวงการสื่อมวลชนในฝ่ายราชอาณาจักรลาว อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 1997
19. สัมภาษณ์นายบุญเจ้า พิจิต รองหัวหน้าศูนย์ภาพยนตร์และวิดีโอ เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 1998
20. สัมภาษณ์นายสิงกระโป สิริโคจจุละมณี อายุ 77 ปี อดีตผู้ร่วมก่อตั้งหนังสือพิมพ์ "ลาวใหญ่" ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญอยู่ที่เวียงจันทน์ เมื่อวันที่

25 พฤษภาคม 1998

21. สัมภาษณ์นายจันสิง กอแก้วบุญมา อายุ 51 ปี หัวหน้าหนังสือพิมพ์
แรงงานอยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 1998

22. สัมภาษณ์นางสหวัดดี โคดโยทา อายุ 50 ปี หัวหน้าหนังสือพิมพ์
"แม่หญิงลาว" อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 1998

23. สัมภาษณ์นายสีสกุ สิบมวง อายุ 50 ปี หัวหน้าหนังสือพิมพ์ "หนุ่ม
สาว" อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 1998

24. สัมภาษณ์นายเน่ง ไชหว่าง อายุ 49 ปี หัวหน้าวารสาร "จันนะสิน"
อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 1998

25. สัมภาษณ์นายกองมะณี ปานมะลย์ทอง อายุ 49 ปี รองหัวหน้า
หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ และหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ธุรกิจ อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่
14 กันยายน 1998

26. สัมภาษณ์นายสิริ ชัยยะแสง อายุ 43 ปี รองหัวหน้าหนังสือพิมพ์
ประชาชนวันอาทิตย์ อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 14 กันยายน 1998

27. สัมภาษณ์นายทองคำ บุญวิเชียร อายุ 54 ปี รองหัวหน้าวารสาร
ก่อสร้างพรรค อยู่ที่เวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 18 กันยายน 1998

28. สัมภาษณ์นายวิไลสาน อายุ 50 ปี อดีตนักพากษ์หนังและโฆษกวิทยุ
กระจายเสียงแห่งราชอาณาจักรลาว ปัจจุบันพนักงานกรมสื่อสารมวลชนลาว อยู่ที่นคร
เวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 1998

29. สัมภาษณ์นายสีทอง จรคำ อายุ 54 ปี รองหัวหน้าศูนย์ภาพยนตร์และ
วิดีโอ อยู่ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 1998

30. สัมภาษณ์นายหมอน บุญทนา อายุ 62 ปี และนายบัวแพง อายุ
53 ปี ซึ่งเคยเป็นพนักงานในโรงภาพยนตร์ในระบอบเก่าและปัจจุบันพนักงานสังกัด
ศูนย์ภาพยนตร์และวิดีโอ เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 1998

31. สัมภาษณ์นายสีฟ้า บงราช อายุ 49 ปี รองหัวหน้าสถานีวิทยุ
กระจายเสียงแห่งชาติ เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 1998

32. สัมภาษณ์นายทองจัน บุณบัวทอง อายุ 43 ปี รองหัวหน้าสถานีวิทยุ
โทรทัศน์แห่งชาติ เมื่อวันที่ 21 กันยายน 1998

33. สัมภาษณ์นายคุณ พุทธิสี อายุ 50 ปี รองหัวหน้าสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 3 ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 24 กันยายน 1998

34. สัมภาษณ์นายพรเพช อินพรม อายุ 54 ปี รองหัวหน้ากรมสื่อมวลชนลาวและนายสมเค็ด วงค์สา ข้าราชการกรมสื่อมวลชนลาว ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 1998

บุคคลต่าง ๆ ที่ได้สัมภาษณ์มานั้นเป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานสื่อสารมวลชนบางท่านเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการก่อตั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์และบุคคลส่วนใหญ่เป็นข้าราชการระดับสูง เป็นผู้นำหรือผู้บริหารองค์กรสื่อมวลชนมานานปีมีประสบการณ์และรู้จักดีเกี่ยวกับสื่อมวลชน และหลายท่านได้ให้ความร่วมมือให้คำสัมภาษณ์แก่ผู้วิจัยซึ่งเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วนเพียงพอสำหรับการนำมาวิเคราะห์ แต่ก็มีบางท่านยังมีความเกรงกลัวไม่กล้าพูดความจริงอย่าง เป็นกันเอง จึงทำให้ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อมวลชนฝ่ายราชอาณาจักรลาวไม่ละเอียด เยิบคถึถ้วนเท่าที่ควร

การตรวจสอบข้อมูล

เมื่อทำการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลใน 2 ลักษณะ คือ ข้อมูลเอกสารได้ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลประเภทเอกสาร ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลประเภทเดียวกันจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่ง โดยการตรวจสอบในรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อบุคคล สถานที่ ชื่อหนังสือ ผู้เขียน เพื่อเปรียบเทียบหาความถูกต้องสอดคล้องกันของข้อมูล ข้อมูลประเภทบุคคลให้การบอกเล่าสามารถตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ 2 วิธี คือ วิธีที่หนึ่ง คือ ถามคำถามเดียวกันหลาย ๆ คน และตรวจสอบดูว่าข้อมูลที่ให้ตรงกันหรือไม่ ในกรณีที่ข้อมูลขัดแย้งกัน ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบเพิ่มเติมจากข้อมูลที่ได้จากเอกสารอื่น ๆ และใช้บุคคลพินิจวิเคราะห์ว่าข้อมูลของใครน่าเชื่อถือกว่ากัน วิธีที่สอง คือ การถามซ้ำหรือสัมภาษณ์ซ้ำ คือการถามคำถามเดิมกับคนเดิมในช่วงเวลาที่ห่างออกไป เป็นการตรวจสอบดูว่าเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป ข้อมูลที่เคยให้ไว้จะเหมือนเดิมหรือไม่ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกัน เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องตรงกันของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่อง "พัฒนาการของระบบสื่อมวลชนลาว" ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออก ดังนี้

1. วิเคราะห์ลักษณะองค์ประกอบของระบบสื่อมวลชนลาวในแต่ละยุคสมัยที่มีการปรับปรุงโครงสร้างในด้านต่าง ๆ ของสื่อมวลชนตั้งแต่ ค.ศ. 1950-1997
2. วิเคราะห์ปัจจัยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อระบบสื่อมวลชนลาว การวิเคราะห์ในส่วนนี้ โดยอาศัยข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสาร ประกอบกับข้อมูลในการสัมภาษณ์บุคคล เพื่อทราบถึงปัจจัยทำให้เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงของระบบตั้งแต่ ค.ศ. 1950-1997
3. วิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงในตัวระบบสื่อมวลชนต่าง ๆ โดยพิจารณาจากโครงสร้างและหน้าที่ของระบบสื่อมวลชนลาว เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในสังคมว่ามีลักษณะอย่างไร โดยอาศัยข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ และข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลภายนอกในองค์กรสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ
4. วิเคราะห์ปัจจัยในด้านต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจการสื่อมวลชน ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม เทคโนโลยี และเนื่องจากการวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาาระบบขององค์กร จึงมุ่งให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์กลุ่มผู้บริหารเช่นกัน โดยพิจารณาในแง่ของวิสัยทัศน์ (Vision) รวมถึงการจัดองค์กร และแนวโน้มของระบบสื่อมวลชนในอนาคต ในส่วนนี้อาศัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลเป็นสำคัญ

การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์ เพื่ออธิบายถึงเหตุการณ์และชี้ให้เห็นส่วนต่าง ๆ ว่ามีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างไร รวมทั้งการอธิบายถึงคุณลักษณะขององค์ประกอบและสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการของระบบสื่อมวลชนลาวในแต่ละยุคสมัย ระบบสื่อสารมวลชนลาวในแต่ละยุคสมัยมีองค์ประกอบมีโครงสร้างหน้าที่และมีปัจจัยอะไรบ้างที่เป็นผลให้มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งผู้วิจัยจะแบ่งยุคที่หนึ่งตั้งแต่ 1950-1975 เป็นบทที่ 4 ยุคที่สอง 1976-1985 เป็นบทที่ 5 และยุคที่สาม ตั้งแต่ปี 1986-1997 เป็นบทที่ 6

บทที่ 7 แนวโน้มของระบบสื่อมวลชนลาวในอนาคตและบทที่ 8 จะเป็นการสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปแล้วข้อมูลที่ได้มาจากเอกสารและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกบุคคลต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้นเป็นข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือได้ค่อนข้างมาก เป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสารทางราชการและได้จากบุคคลที่สำคัญหลาย ๆ ท่าน ซึ่งมีทั้งผู้ที่เคยร่วมการก่อตั้งองค์กรสื่อมวลชนและผู้บริหารระดับสูง องค์กรสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ เป็นข้อมูลที่มีความถูกต้องและละเอียดถี่ถ้วนเพียงพอ สามารถนำมาวิเคราะห์พัฒนาการของระบบสื่อสารมวลชนลาวได้ค่อนข้างสมบูรณ์ .

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย